

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1 (2)

Datum
2023-09-11

Ärendebeteckning
409-3631-2023

Regeringskansliet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: lars.bryntesson@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss gällande betänkandet "Värdet av vinden – kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften" (SOU 2023:18)

Er beteckning: KN2023/03016

Slutbetänkandet av utredningen om att stärka incitament för hållbar utbyggnad av vindkraften ger förslag på möjliga åtgärder för att stärka incitamenten till kommunerna för att acceptera vindkraftsutbyggnad.

Synpunkter på utredningen

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att en effektiv åtgärd vore den som inte kan formellt föreslås – nämligen att skapa en kommunal intäkt från vindkraften genom statlig finansiering eller beskattning. Länsstyrelsen ställer sig positivt till förslaget att undersöka dessa alternativ vidare inom Regeringskansliet. Behovet av att stärka den förnybara elproduktionen i samband med energieffektivisering är fortsatt stort och bör prioriteras i nationell energi- och klimatpolitik.

Länsstyrelsen menar att det inte framgår tillräckligt tydligt varför utredningen föreslagit att markägare har rätt till inlösen till enbart marknadsvärdet på fastigheten. Vid andra fall, som t.ex. byggande av väg eller järnväg, har markägaren möjlighet till inlösen med ett påslag om 25 procent till beräknade marknadsvärdet. I vissa fall har markägaren även möjlighet till överenskommelser om villkoren vid inlösen. Detta skulle kunna skapa ett mer flexibelt kompensationssystem vid inlösen och möjligen ge ytterligare incitament för kommunens tillstyrkan till utbyggnad av vindkraft.

Övriga förslag med avsikt att förtydliga olika parter roller och mandat i vindkraftsfrågan samt kompensationsåtgärderna för närliggande fastigheter välkomnas av länsstyrelsen. Liknande åtgärder föreslås av flera vindkraftsaktörer redan idag på frivillig basis, och en formalisering av detta förfarande skulle möjliggöra en mer rättvis behandling av samtliga fastighetsägare i närhet till vindkraftsanläggningar och förtydliga villkoren för vindkraftsbolagen. Samtidigt bör rennäringens behov hanteras på ett likartat sätt.

Länsstyrelsen anser också att ett förtydligande av det kommunala förhandlingsutrymmet med vindkraftsföretag och en förflyttning till en mer strukturerad och målinriktad nationell och regional vindkraftsplanering skulle möjliggöra en mer enhetlig hantering av vindkraften nationellt. Ett sådant förtydligande skulle också innebära en ökad etableringstakt av vindkraften på de mest lämpliga ställen utifrån vindförhållanden och övriga intressen.

Länsstyrelsen stödjer utredningens bedömning att kommunernas planering av vindkraft i högre grad ska betraktas som en del av kommunens energiplanering och att lagen om kommunal energiplanering bör ges en roll som ett sammanhållande ramverk för denna planering. Implementering av dessa åtgärder bör stödjas av Energimyndigheten i enlighet med utredningens förslag. Detta skulle möjliggöra hantering av vindkraftsbeslut i ett bredare sammanhang av energisystem, samhällsutveckling och miljömål bland andra relevanta intressen.

Sveriges elnät och energimarknad är starkt kopplat till nordiska länder och övriga Europa, och vindkraftsaktörerna agerar på en internationell marknad. Tillämpning av likartade regelverk i Sverige som i andra nordiska sammanhang, med utrymme för regionala skillnader, skulle effektivisera vindkraftsbolagens planering och utveckling som på sikt skulle kunna leda till ett mer effektivt ansökningsförfarande.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med planhandläggare Samu Manselius som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Kristina Jansson, enhetschef Asmah Ismaal och klimat- och energistrateg Aino Inkinen medverkat.